

AKTIVNO UČENJE: ODKRIVANJE LEHOT KRAJINSKEGA PARKA ŠTURMOVEC

Sonja Ambrož, dipl. vzgojiteljica,
OŠ Markovci – enota vrtec

Otrok potrebuje za celostni razvoj in razvoj osebnih potencialov predvsem varno in spodbudno učno okolje. V članku predstavljam primer aktivnega učenja, kjer so otroci pridobivali nova znanja in pridobivali izkušnje za vsakdanje življenje. Naš osrednji cilj je bil ustvariti otrokom spodbudno in stimulatívno okolje, ki krepi in spodbuja njihovo naravno radovednost do odkrivanja novega, do odkrivanja in doživljanja narave in z njo povezanega življenja.

UVOD

Vrtec je specifična ustanova, kjer biva-
mo otroci in odrasli, ki se med seboj
bogatimo s svojo ustvarjalnostjo, na-
klonjenostjo, zgledi, odnosi in medse-
bojnim sodelovanjem. Naloga nas od-
raslih v vrtcu je predvsem zagotoviti
otrokom prijetno otroštvo in izkušnje,
ki omogočajo in spodbujajo otrokov
duševni in fizični razvoj. Takšen na-
čin opredeljuje tudi nacionalni doku-
ment Kurikulum za vrtce. Vzgojitelj
mora otrokom omogočiti dovolj prilo-
žnosti in časa, da z lastnim preizkuš-
anjem začutijo lastnost narave z vsemi
čuti (Bahovec in drugi 1999).

V predšolskem obdobju se pri otro-
ku razvijejo sposobnosti, kot so opa-

zovanje, čustvovanje in doživljanje
sveta, zato naj otrok v tem obdobju
spozna pomen narave. Z različni-
mi vsebinami lahko pripomoremo
k temu, da otroci občutijo odgovor-
nost do narave in si pridobijo izku-
šnje in znanja o človeku v razmerju
do narave, o naravnih silah in nji-
hovi uporabi (Fošnarič in Katalinič
2012).

Pomembno je, da vzgojitelji otrokom
ponujamo pestro izbiro vsebin, s ka-
terimi razvijamo pozitívni odnos do
narave.

Ena izmed nalog staršev in vzgoji-
teljev je spodbujanje radovednosti
otrok, saj je radovednost pozitivna

lastnost za ustvarjalnost oziroma ak-
tívni odnos do okolja in omogočanje
ustvarjalnih situacij, preko katerih
otrok postane dejaven soudeleženec
dogajanj in ravnanja v okolju (Fošna-
rič in Katalinič 2012).

V šolskem letu 2016/2017 smo skupi-
na Balončki iz vrtca Markovci sode-
lovali v vseslovenskem projektu Turi-
zem in vrtec na temo Z igro do prvih
turističnih korakov.

Z aktivnim sodelovanjem v projektu
smo želeli pri otrocih spodbuditi in-
terés za raziskovanje, odkrivanje in
doživljanje kraja ter širšega okolja, v
katerem živimo.

Izdelali smo kačje pastirje, ki so del posebnosti krajinskega parka, saj so nekatere vrste redke in ogrožene.

Kreativnost najmlajših

NAMEN PROJEKTA

Namen projekta je bil otrokom približati bližnji idilični Krajinski park Šturmovce. Osrednji poudarek ni bil le na bogatih rastlinskih in živalskih vrstah, temveč zlasti na predstavitvi parka Šturmovce kot kraja spominov na zanimive življenjske zgodbe ljudi in kraja, kjer se je nekoč kosilo, grabilo in pelo. Glavni namen je bil torej otrokom predstaviti običaj KOŠNJE v Šturmovcu in z njo povezano vožnjo z ladjami.

CILJI PROJEKTA

Opredelili smo naslednje cilje projekta:

- Spoznavanje ožjega in širšega družbenega, kulturnega in naravnega okolja ter seznanjanje s kulturo, tradicijo, zgodovino, običaji in turizmom.
- Razvijanje naklonjenega, spoštljivega in odgovornega odnosa do sebe, ljudi, do žive in nežive narave.
- Spoznavanje vloge narave in čiste okolja v povezavi z gibanjem v naravi in kakovostjo življenja.
- Omogočanje in spodbujanje turističnih dejavnosti otrok.
- Otrok v vsakdanji komunikaciji posluša jezik in je vključen v komunikacijske procese z otroki in

odraslimi.

- Otrok spoznava, da si morajo vsi ljudje v določeni družbi pomagati in sodelovati, si oblikuje pozitivni odnos do okolja in se aktivno vključuje v skrb zanj.

OPIS IZVEDBE PROJEKTA

Z otroki smo si najprej ogledali posnetek, ki prikazuje ohranjanje ljudskega običaja košnje v Šturmovcu. Otroci so preko posnetka videli, kako so se ljudje in živina z ladjami pripeljali na delo. Kosci so ob svitu začeli kositi, nato so se za njimi z »južino« pripelele grabljice. Grabljice so pograbile travo, nato so skupaj na travniku »pojužinali«. Posnetek prav tako prikazuje igriv ljudski običaj »trčkanje«, pri katerem kosci primejo grabljico, jo nežno s koleno udarjajo v zadnjico in ji pod oblačila natlačijo travo. Delo je vedno spremljala pesem.

Sprehodili smo se do Krajinskega parka in doživeli idilično naravo. Opazovali smo bogat rastlinski in živalski svet (poslušali ptičje petje, opazovali metulje, iskali kačje pastirje, obšli smo mrtvo kačo ...). Ogledali smo si reko Dravo in kraj, kjer so se nekoč zaradi nedostopnosti do Šturmovca vozili z ladjami.

Obiskali smo kosca in spoznali grabljico.

Kosec je otrokom pokazal in razložil potek košnje. Videli so, kako se kosa najprej »nakleplje«, kako jo nabrusimo, jo pravilno nesemo, kako z njo kosimo travo in kako jo očistimo. Grabljica jim je pokazala, kako se raztrosi in obrača trava, da se lahko hitreje posuši. Otroci so si h koscu s seboj prinesli svoje lesene otroške kose in grablje. Fantje so si najprej nabrusili svoje kose in se nato vživeli v vlogo kosca, dekleta pa v vlogo grabljice. Po opravljenem delu so »pojužinali«.

KAJ SO PRIDOBILI OTROCI S SODELOVANJEM V PROJEKTU

Otroci so se sprehodili in doživeli harmonično naravo v lokalnem krajinskem parku. Spoznali so način košnje v Šturmovcu in z njo povezane zanimive življenjske zgodbe ljudi. Preizkusili so se v vlogi kosca in grabljice. Videli so, kako so se ljudje in živina vozili z ladjami v Šturmovce. Poslušali so izpovedno pesem Šturmovska in izvedeli, da je reka Drava vzela tudi življenja. Izdelali so kačje pastirja, ki predstavlja posebnost Šturmovca.

Brušenje kose

Odhod na košnjo

VTISI IN IZJAVE OTROK TER DRUGIH SODELUJOČIH

Glede na izjave otrok je bil njim najljubši del projekta, ko so si lahko sami nabrusili koso, kosili z lesenimi kosami in grabili travo z grabljami.

Primer ponosne izjave otroka: »Poglej, kajko trave sem že nakosa.«

Pri projektu smo sodelovali s posamezniki, ki so bili pomemben del projekta, saj so nam nazorno prikazali košnjo v Šturmovcu.

Svoje vtise in občutke smo tudi likovno uprizorili. V avli vrtca smo pripravili razstavo likovnih izdelkov in fotografij in s tem javnosti predstavili naš projekt. S plakatom smo se predstavili tudi na Pikinem festivalu 2017 v Velenju.

ZAKLJUČNE MISLI

Namen projekta je bil dosežen. Otroci so doživeli idilično naravo v bližnjem Šturmovcu in se seznanili z lokalnim običajem košnje in z njo povezano vožnjo z ladjo. Z otroških obrazov je bilo

moč razbrati zanimanje in veselje, ko so zamahovali s svojimi kosami, grabili in raztresali nakošeno travo. Otroci so preko projekta spoznavali tudi kulturno dediščino in znamenitosti domačega kraja.

Spoznali so način košnje v Šturmovcu in z njo povezane zanimive življenjske zgodbe ljudi. Preizkusili so se v vlogi kosca in grabljice.

pridobiva v naravi, so še toliko več vredne. Naloga odraslih je, da znamo izrabiti naravne danosti v prid razvoju otrok in da smo jim vzorniki v zdravem načinu življenja.

Literatura

Bahovec, Eva, in drugi (1999) *Kurikulum za vrtce*. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Fošnarič, S., in Katalinič, D. (2012) *Didaktične usmeritve za izvedbo raziskovalnih in eksperimentalnih dejavnosti predšolskih otrok na področju naravoslovja*. Maribor: Pedagoška fakulteta

Maribor, Univerza v Mariboru.

Kroflič, Robi, in drugi (2001) *Otrok v vrtcu. Priročnik h kurikulu za vrtce*. Maribor: Založba Obzorja.

Lepičnik-Vodopivec, Jurka (2006) *Okoljska vzgoja v vrtcu*. Ljubljana: Založba AWTS.

Pomembno je, da otrok v predšolskem obdobju pridobi čim več izkušenj, ki se navezujejo na spoznavanje družbenega in naravnega okolja. Če te izkušnje

Grabljice na delu

Malica – »južna«